

Izhaja
enkrat
na mesec
in sicer
početkom
meseca.

ŽENSKI LIST

GLASILO ZVEZE DELAVSKIH ŽEN IN DEKLET.

Naroča se
pri upravi
v Ljubljani,
Poštni
predal 72.

Naročnina za celo leto 12 Din.

V Ljubljani, 1. februarja 1930.

Posamezna številka 1.50 Din.
Za inozemstvo 2 Din.

Tretja mednarodna zadrúžna ženska konferenca.

Tretja ženska konferenca, ki jo s tem sklicuje mednarodna gilda, se bo vršila pred mednarodnim zadrúžnim kongresom v četrtek in petek, dne 21. in 22. avgusta 1930 na Dunaju. Naraščajoče delo žena v zadrúžnem gibanju vseh dežel ne zagotavlja le večje delegacije kot pri vseh dosedanjih konferencah, marveč tudi diskuzijo, polno bogatih izkušenj. Zbog tega upamo, da bodo zadrúžnice celega sveta napele vse svoje sile, da bo konferenca številno obiskana.

Poleg poročila vodstva gilde sta na dnevnem redu za diskuzijo sledeča glavna predmeta:

1. Pravice žena v zadrúgah.

Referentki: Gospa Hardstaff (Škotska) in gospa dr. Orsotti (Poljska).

2. Matere prihodnosti: javne denarne podpore za gospodinje ali javne ustanove za s poklicom se bavečo gospodinj? — Referentki: Gospa Nečasková (Čehoslovaška) in gospa Butunova (Federacija sovjetskih republik).

Oboje vprašanj bo zanimalo vse gospodinje in matere, predvsem zadrugarice, kajti oni obsegata odločitve o bodočem razvoju družbe in sta vprašanji, ki razrešujeta velike razlike v mišljenju. Referata bosta sestavljena kot referat in co-referat (protireferat), tako da bosta prišli nasprotni stališči takoj do besede in veljave, s čimer bo diskuzija zadobila takoj v začetku obliko debate.

Po poslovnih sejah bodo povabljene delegatke od avstrijskih zadrugaric na družaben sestanek in k ogledu socijalnih ustanov in krasot Dunaja.

Delegatkinje z glasovalno pravico lahko odpošljejo le narodne zadrúžne ženske organizacije, ki so pridružene Mednarodni gildi. Število delegatkinj ni omejeno in udeležba na dis-

kuziji je za vse prosta, vendar se ravna glasovalna pravica vsake posamezne delegate po številu in od računanih prispevkih.

Na konferenco vabimo tudi one zadrúžne ženske organizacije in sodelavke, ki gildi niso pridružene. Te imajo seveda kot delegatkinje gostov pravico udeležbe na debati, v kolikor se ta ne dotika pravil in ustave gildov; nimajo pa nikake glasovalne pravice.

Prosimo vse ženske gilde, ženske komisije in ženske skupine kakor tudi vse zadrugarice, da skrbijo za to, da bo udeležba delegatkinj na konferenci zadrugaric vsega sveta čim najbolj zastopana.

Za Mednarodno zadrúžno žensko gildo v Londonu kot sklicateljico Mednarodne ženske konference na Dunaju (21. in 22. avgusta 1930):

Emmy Freundlichova, predsednica,
A. Honore Enfieldova, tajnica.

Česa želijo matere?

(Poziv na anketo.)

K temi: »Ali naj država podpira matere ali pa naj se vzgaja otroke v javnih ustanovah«, ki jo bo obravnavala letos v avgustu konferenca Mednarodne zadrúžne ženske gilde, otvarjamo s tem anketo v našem listu ter pozivljamo vse naše članice in prijateljice, da se je udeleže. Namen je, da izvemo mnenje o tem vprašanju od naših delavskih mater ter da lahko tako naše zastopnice na tej konferenci zavzamejo pravilno stališče. Kot uvod v to anketo prinašamo v prevodu iz avstrijskega zadrúžnega mesečnika »Für Haushalt und Heim« članek z gornjim naslovom. Glasí se:

»Mednarodna zadrúžna ženska konferenca si bo stavila letos to vprašanje in bo skušala najti rešitev: Kakega razvoja si želi večina mater? Ali si želi, da nudi država kot zastopnica skupnosti vsem materam prispevke za vzgojo otrok in jim s

tem omogoči, da opustijo vse poklicno delo razen domačega, ali pa hočejo stati matere tudi, ako je otrok še majhen, zveste svojemu poklicu in družba naj potom svojih korporacij, države, dežele in občin ustanavlja ustanove kot dečje domove, javne jedilnice, enokuhinjske hiše in podobne inštitucije, ki omogočijo materi izpolnjevanje njenih dolžnosti. Napraviti to odločitev pa ni nikakor lahko in žene morajo zelo dobro premisliti, kako se bodo odločile, da ne bodo oškodovale niti sebe niti otrok. Me bi zato želele, da avstrijska delegacija za konferenco spozna naziranja avstrijskih mater, predno odloča. Zato hočemo tu zbrati najtehtnejša stališča k temu vprašanju in prosimo naše čitateljice, da razpravljajo s svojimi sodelavkami pri sestankih katerekoli vrste, tudi v najmanjšem krogu, o teh vprašanjih in nam sporoče, kako stališče zavzema večina žena. Govorimo najpreje o prvi rešitvi: Družba nudi ali potom državnega vzgojnega prispevka ali potom materinskega zavarovanja za vsako dete do 14. življenjskega leta gotov prispevek (doklado) za otrokovo vzgojo in nego, da se osvobodi mater od vsakega poklicnega dela. Za to rešitev govori zlasti dejstvo, da uspevajo posebno dojenčki v materini oskrbi bolje, kakor pa je to slučaj v najboljšem dečjem domu. Mali otroci ne prenašajo oskrbe v zavodih. Mnoge žene pravijo, da je oskrbovano vsako gospodinjstvo najboljšo, ako mati sama sodeluje, in ta hišna, ozir. domača oskrba prihrani mnogo denarja ne samo rodbini, nego tudi družbi. Tudi je vzgoja otrok po materah tako dragocena, da mora biti otrokom popolnoma ohranjena. Ako deli žena svojo duševno in telesno silo med otroke in poklic, tedaj trpijo otroci, ker se ne more nikdar samo in popolnoma posvetiti tej vzgojni nalogi. Trojna obremenitev žene po poklicu, gospodinjstvu in rodbini škoduje ženi, jo napravlja zgodaj bolno in nervoz-

no, da ne more postati nikaka pomoč, nasprotno često breme za rodino. Ni pa potrebno, da bi bila žena izključena od vsake zveze z javnim življenjem in da bi bila popolnoma zakopana med štirimi stenami. Ona je dandanes državljanka, čita časopise, posluša radio, obiskuje kina, zborovanja in razstave in njenemu duševnemu razvoju ni treba nikdar mirovati, kakor je bil to slučaj preje. Za ženo ima lahko oskrba rodbine, udeležba na javnem življenju, rodbinsko življenje in gospodinjstvo, vsebino in vrednost, četudi se ne udeležuje razen doma v nobenem poklicu.

Zastopnice drugega mnenja pa pravijo, da ostaja žena, ki nima nikakega poklica, kljub temu, da dobiva vzgojne prispevke za otroke, od moža odvisna, ker jo on gospodarsko vzdržuje in žena izgubi s tem svojo samostojnost. Mnoge žene, ki so v zakonu nesrečne, ostajajo ne glede na to pri svojem možu, ker jih on vzdržuje in težavno je, da najde starejša žena, ki se morda ni nikdar udeleževala v poklicu, kako delo. Poklic gotovo daje ženi samostojno stališče, svobodnejši in močnejši osebni razvoj. Vsekakor lahko pridobi sedaj te lastnosti tudi s sodelovanjem v javnem življenju, ne da bi se direktno poklicno udeleževala. Ako oskrbuje mati sama svoje otroke, ali more potem zapustiti deco in dom, da more izpolnjevati svoje dolžnosti, ako ni nikogar tu, da jo nadomesti? Ali bi ne potrebovala tudi potem dečjih domov in zavetišč in ali bi ne nastala iz tega za družbo dvojna obremenitev, ki bi je gospodarsko ne zmogla? Ako se mati udeležuje poklicno, ali ni potem gotovo manj skupaj s svojimi otroci, in ali ni to tudi ena prednost? Ali ne postanejo otroci samostojnejši; ali jih ne vzgaja otroška zajednica v bolj socialnega človeka, kot to zmore vzgoja poedincev v rodbini?

Kakor vidimo, ima vsako stališče svoje dobre in slabe strani. Njih naštevanje bi lahko še pomnožile in zato morajo žene ti dve nasprotni stališči dobro premisliti in pretehtati, da najdejo pravi odgovor, in me upamo, da nam bodo — najti ga — pomagale vse naše čitateljice.

Tako avstrijske delavske zadruge. Na Tebi, slovenska delavka je, da poveš svoje mnenje. Sporočite nam svoja mišljenja, povejte svoje misli, za tisk jih bomo pripravile in priredile že me. Le poguma je treba in resnosti pri podajanju misli.

Zdravstveno-vzgojna predavanja.

Predavanja, ki se vrše vsako sredo v dvorani Delavske zbornice, so postala ljubljanskemu žensstvu zelo priljubljena. Opažamo z zadovoljstvom, da se število poslušalk vsako sredo poveča. Ne samo to, da nam razlaga ga. dr. Finkova zelo temeljito vsak najmanjši organ našega telesa, marveč posega tudi v psihologijo ženske v njeni razvojni in prehodni dobi. Zlasti iz zadnjega predavanja lahko matere in vzgojiteljice črpajo nauk za razumevanje njim podrejene mladine, saj tudi dečki v svoji razvojni dobi potrebujejo razumevanja in skrbne vodilne roke.

Zlasti proletarke smo prijetno presenečene ob zadoščenju, da tudi že zdravniški krogi uvidevajo krivico, ki se vrši zlasti mladini revnejših slojev v njeni razvojni dobi, ko mora opravljati često težka dela in robotati brez oddiha in smotrenega užitka svoje mladosti. Ne samo, da s tem zatira telo v razvoju, marveč trpi tudi duševno, kar pa ne ostane brez posledic za značaj doraslega človeka, ki se često nezavedno maščuje za te krivice nad zatiralci in izkoriščevalci. Hvaležne smo ge. dr. Finkovi za njeno materinsko uvidevnost in njen trud, s katerim je začela svoje zdravstveno-prosvetno delovanje na tem polju ter ji želimo kar največ uspeha v njeni praksi.

Žene in dekleta iz Ljubljane in okolice pa pozivamo, da se nadaljnjih predavanj redno in dosledno udeležujejo. Uredn.

Natečaj Mednarodnih združnih ženskih gildov.

Mednarodni združni ženski gildi v Londonu so priredili natečaj, da pokažejo združnemu gibanju vsega sveta, na kakšne različne načine morejo ženske podpirati združno gibanje. Nagradjena bodo najboljša dela zadruharic o nekaterih izmed sledečih vprašanj:

1. Kako povišati število članov zadrug.

2. Kako povišati obrat (prodajo) združnih lastnih izdelkov.

3. Kako povišati obratni kapital zadrug ali pa gibanje sploh.

4. Kako povišati promet (prodajo) zadrug sploh.

Tega tekmovanja se more udeležiti vsaka žena, delujoča v združ-

nem pokretu. Odgovore na vsako vprašanje je treba izdelati ločeno in jih poslati do 15. februarja t. l. našemu uredništvu.

Došli odgovori bodo v prevodu poslani v London Mednarodnim združnim ženskim gildom.

Od došlih odgovorov jih bo nagrajenih 12 z nagradami od 1 funta šterlingov, 15 šilingov do 10 šilingov (Din 275.—, Din 138.—). Te nagrade bodo knjige ali pa slike.

Vabimo tudi žene, delujoče v naši zvezi, da se udeležijo tega tekmovanja in nam pošljejo odgovore do 15. februarja t. l. na naslov:

»Ženski list«, Ljubljana, poštni predal 72.

Iz življenja naših muslimank.

V 9. številu našega lista smo priobčile že en članek o naših muslimankah. Da ga dopolnimo, naj sledi še sledeči o vzrokih žalostnega življenja naših muslimank.

Muslimansko življenje je kakor pravljica. Teško se bijejo Alahovi verniki skozi življenje, slabo živijo, kulturno so zaostale zlasti ženske, ker zanje ni obvezen šolski pouk, težke razmere... In muslimanke zaidejo z doma na cesto, na ulico. Od ulice živijo. Policija pazi nanje; nekaterim izda knjižice, ki jim dovoljujejo živeti od ulice, na druge pazijo policisti... To že ni več pravljica.

Znana javna delavka ga. dr. Maša Živanović je sestavila z zdravnikom dečjega dispanzerja poročilo o prostituciji v naši državi, ki ga je predložila kongresu Mednarodne ženske alijanse v Berlinu. Da bi zvedela za tozadevna mnenja muslimanskega verskega poglavarja, reis-ul-uleme Čauševića, ki je v islamskem svetu drugi po svojem rangi, ga je poiskala in povpraševala o njegovem mnenju glede razmer med bosanskimi, zlasti sarajevskimi muslimanskimi ženami.

Tu priobčujemo odgovore muslimanskega verskega poglavarja v naši državi, ker vsebujejo marsikateri dodatek k pojasnitvi položaja v naših južnejših krajih in ker zadevajo marsikatera ta vprašanja ne le muslimane nego tudi ostale.

Na vprašanje, kaj so vzroki širjenja prostitucije med muslimankami, je g. Čaušević odgovoril:

»Vzroki tega bednega in zoprnega pojava so dvojni. Prvi, najvažnejši in bistveni, je slabo gospodarsko

stanje, naravnost beda, v kateri se nahajajo muslimani te pokrajine sedaj. Radi spremenjenih gospodarskih razmer so morali muslimani spremeniti tudi način življenja. Tisto patriarhalno življenje, ki je nosilo v sebi globoko prepričanje patriarhalne in družinske morale, ni več mogoče. Naši muslimani niso bili v stanju, da se v kratkem času preorientirajo v svojih poklicih. Beda in siromaštvo teh zadnjih desetih let pa sta zavzemala vse večji krog in na ta način je prišlo do popolne proletarizacije naših mas. Razen onih, ki so pridobili z agrarno reformo, so trpeli tudi najširši sloji obrtnikov in ostalih poklicev. Prvi hip so mislili, da bo napačno reševanje agrarnega problema osiromašilo le kakih 6 tisoč družin v Bosni in Hercegovini. V resnici pa je osiromašilo okoli 100 tisoč družin, in danes trpe tudi obrtniki, a največ nekvalificirani delavci.

Poleg tega trpljenja se stekajo v Sarajevo še cele mase iz province, ki nimajo pod milim nebom ničesar, da bi se preživljali, ter tako le povečavajo siromaštvo Sarajeva. Splošen pojav siromaštva je objel široke mase naroda, ki so izpostavljene gladi. To je glavni razlog, da je marsikatera muslimanka padla na nivo prostitucije in da se bavi s tem poslom. Na ta način imamo danes v Sarajevu 57 muslimank s knjižico in 500 muslimank, ki so pod diskretno kontrolo policije.

Drugi razlog, a manj važen, je pokvarjenost muslimank. Radi tega pa je postalo le malo število muslimank prostitutk.

— »Ali vpliva na širjenje prostitucije dejstvo, da za muslimanke ni obvezno pohajanje šole?« je vprašala doktorica.

»Res je, da mnogo zaostajamo v prosveti za sosedi ostalih veroizpovedi,« je odgovoril Čaušević. »Vendar ne smatram tega za vzrok lažjega širjenja prostitucije. Dokaz za to je dejstvo, da so v prejšnjih časih bili muslimani še manj izobraženi, pa vendar ni bilo niti slišati o prostituciji. V tistih časih je naša žena, dasi ni bila svetsko izobražena, vendar le imela globok čut rodbinske morale, ki ji je bila vodnik v življenju. V tistih časih jih okolica in družba ni silila direktno ali indirektno v prostitucijo, kakor je to danes.«

— »Ali muslimanska navada ašikovanja pospešuje prostitucijo?« je vprašala doktorica. (Ašikovanje je isto kot pri nas vasovanje. Ašikovati = vasovati.)

»Pri nas so vedno ašikovali in je to stara železna navada, priznana in dovoljena. Fantje so prihajali pred okno ali vrata deklet. Danes pa se je ašikovanje moderniziralo. Fantje in dekleta hodijo celo, držeč se pod pazduho; v prosveti pa se nismo modernizirali prav nič. Ta neumestna kopija zapadno-evropskih običajev kar nekako potrjuje Darwinovo trditev, da človek izhaja iz opice.«

»Ali se pri vas lahko adoptira nezakonsko deco?«

»Adoptacij Islam ne pozna. Če ima dekle nezakonskega otroka, potem se skuša napraviti iz tega nezakonskega stanja zakonsko. V novejših časih pa se ljudje tudi temu izmikajo in ne priznavajo obveznosti, ki jim jih nalaga stara morala, vera in vest.«

— »Ali je pri vas omejena doba za sklepanje zakonov?«

»To je doba zrelosti. Islam je razprostranjen po vsem svetu. On je prodril celo v južne kraje, kjer fantje in dekleta hitreje dozore. Tako je dovoljena v teh krajih poroka, če je fant star 12 let, dekle pa 9. Pri nas se navadno držimo meje starosti 18 do 21 let. — Kar pa se tiče sklepanja zakona, pa so naši zakoni zelo strogi. Mladenič se sme poročiti le, ako je popolnoma zdrav, če je moralno vzgojen in če se nahaja v finančnem stanju, da lahko vzdrži ženo in otroke.

Kar se tiče ločitve zakona, je po muslimanskih verskih predpisih pravzaprav prepovedano, ozir. dovoljeno le pod gotovimi pogoji. Na žalost pa je tako, da so predpisi cerkve strogi, a težko jih je vzdrževati. Ljudje gredo dandanes preko vseh teh predpisov.«

Tako je izjavil g. Čaušević. Njegove izjave so vsekakor značilne za poznavanje razmer v Bosni.

Detomor in odprava ploda v novem kazenskem zakoniku.

Po kazenskem zakonu je detomor podan tedaj, če mati usmrti rojeno dete ob porodu ali v neposredni zvezi s porodom, dokler trajajo pri porodnici duševne motnje, ki jih povzroča porod. Dosedanji kazenski zakon je kvalificiral detomor za **zločin** in je zanj predpisoval, če je **zakonska** mati umorila svoje zakonsko dete, kazni dosmrtno ječe, če pa je **nezakonska** mati usmrtila svojega otroka, pa kazni treh do dvajset let težke ječe. Pri podanih olaj-

šilnih okoliščinah se je mogla kazni znižati pod najnižjo mero.

Novi kazenski zakonik, ki je stopil v veljavo dne 1. jan. 1930, pa odreja, da je detomor samo **prestop**, ki se kaznuje, če je otrok **zakonski** s strogim zaporom od sedmih dni do petih let, če pa je **nezakonski**, pa z navadnim zaporom v isti izmeri. V posebno lahkih primerih pa sme sodišče omiliti kazni po svobodni oceni, to se pravi, da ni vezano ne na vrsto ne na mero kazni, ki je predpisana za določeno kaznivo dejanje. V zelo lahkih primerih ob posebno olajšilnih okoliščinah lahko torej sodišče obsodi detomorilko tudi samo na en dan zavora ali celo samo na en dinar denarne kazni. Novi kazenski zakonik daje torej kazenskemu sodniku pri odmeri kazni za detomor največjo svobodo. Najvišja kazni pa je, kakor navedeno, pet let zavora. Poskus detomora, ki se je doslej tudi kaznoval, čeprav milejše od izvršenega detomora, pa po novem kazenskem zakonu sploh ni kazniv.

Pač pa se tretja oseba, ki bi napeljevala mater k detomoru, preganja kakor za napeljevanje k umoru in se kaznuje z robijo od desetih let dalje ali celo z dosmrtno robijo ali s smrtjo.

Za zločin odprave telesnega ploda je § 144 dosedanjega kazenskega zakonika predpisoval kazni od enega do petih let ječe, za poskus odprave pa šest mesecev do enega leta ječe. Za tretje osebe, ki bi sodelovale pri odpravi telesnega ploda (n. pr. babice, zdravniki), je dosedanji zakon predpisoval težko ječo od enega do petih let. Če je pa odprava povzročila nevarnost za življenje matere, pa težko ječo od petih do desetih let.

Po novem kazenskem zakoniku se odprava ploda milejše kaznuje in sicer z zaporom od sedmih dni do treh let. Poskus sam ni kazniv. V posebno lahkih primerih sme sodišče omiliti kazni po svobodni oceni (enako kakor pri detomoru do enega dne zavora ali do enega dinarja kazni). **Nezakonsko** mater, če je sama odpravila plod, pa sme sodišče v takih vse obzirnosti vrednih primerih sploh oprostiti vsake kazni. Tudi v tem slučaju daje zakon glede odmere kazni sodišču največjo svobodo.

Kdor dá noseči ženi na njeno **zahtevo** ali z njenim pristankom kaka sredstva, da se plod odpravi ali kdor z njenim privoljenjem pomaga pri odpravi ploda, se kaznuje s strogim

zaporom od sedmih dni do petih let. Če pa to stori zdravnik, lekarnar ali babica, se kaznuje z robijo od enega do petih let in v slučajih, da stori to iz koristoljubja, še z dodatno denarno kaznijo.

Kdor pa da noseči ženi **brez njene** volje sredstvo za odpravo ploda ali tako sredstvo sam uporabi proti njej brez njene volje in s tem povzroči, da gre plod od nje, se kaznuje z robijo od enega do petih let. Če pa žena zbog tega umre, se kaznuje storilec z robijo najmanj petih let.

Popolnoma nova pa je določba, da se **ne kaznuje** zdravnik, ki na zdravniško pravičen način povzroči noseči ženi ob predhodni prijavi oblastvu po zdravniškem komisijskem mnenju prekinitev nosečnosti ali odpravi plod, da ji reši življenje ali odvrne neizogibno nevarnost za njeno zdravje, če to na noben drug način ni mogoče.

Univerzitetni profesor Dolenc v svojem tolmaču h kazenskemu zakoniku popisuje, kako je prišlo do te določbe, ki vsaj v slučajih, da noseči ženi preti resna nevarnost za življenje ali zdravje, dopušča umetno odpravo ploda. Vendar pa ustanavlja zakonik zelo stroge predpogoje za umetni splav. Najprej je treba prijaviti to namero oblastvu (sreskemu načelniku). Oblastvo odredi na to zdravniško komisijo, ki odda mnenje, če je umetna odprava ali prekinitev nosečnosti neizogibno potrebna za odklonitev smrti ali neizbežne nevarnosti za zdravje. O ustanovitvi zdravniške komisije in njenem postopku bo izdalo ministrstvo za narodno zdravje posebno uredbo. Ta postopek bo torej precej kompliciran in zamuden in bo verjetno tudi precej drag, tako da se ga bodo mogle poslužiti le premožnejše žene.

V slučajih skrajne sile, ko ni mogoče odlašati zaradi nevarnosti za življenje noseče žene, pa zamore vsak zdravnik odpraviti plod na lastno odgovornost, seveda se s tem izpostavlja nevarnosti kazenske preiskave.

Tako zakon. Kako se bo vse to v praksi obneslo, se bo še videlo.

Kaj delavec čita?

Znanost v delavskih knjižnicah.

V knjižnici Delavske zbornice se od vseh knjig izposodi 12 do 15 odst. znanstvenih in 88 do 85 odst. lepo-

slovnih, kljub temu, da ima knjižnica od vseh svojih knjig blizu 40 odstotkov znanstvenih. In še od teh 12 odstotkov znanstvenih knjig se izposodi večji del naravoslovnih, zemljepisnih, tehničnih, manjši del pa socijalističnih, socijalno-političnih in narodnogospodarskih.

Enake podatke navajajo socijaldemokratske knjižnice na Dunaju, kjer se gotovo uprave knjižnic še bolj trudijo, da bi čitali ljudje več družabno-znanstvenih knjig — kajti dunajske soc. knjižnice vzgajajo v določeni smeri, dočim je knjižnica Delavske zbornice nevtralna. Odkod ta enakost v vsebini izposojenih knjig na »rdečem« Dunaju in v »beli« Ljubljani? Ne morem si razlagati tega drugače, kakor da to izvira iz **bistveno** enakega socijalnega življenja in razvoja: ljudje garajo za golo življenje, živé v strahu pred brezposelnostjo, pred stisko in pomanjkanjem v družini, po neštetihih skrbih in opravilih je raztrgano njihovo življenje tako, da **ne zmorejo težkega čtiva**, za katero je treba osredotočiti vse svoje misli in za katero je treba imeti tudi mnogo časa in — miru. Marsikdo bi rad preštudiral znanstveno knjigo, pa **ne vzdrži**. To sklepam po slučajih, ko nekdo hitro vrne izposojeno znanstveno knjigo — začel jo je, pa ni dokončal.

Iz tega sledi, da se bo v doglednem času izposojalo še vedno največ **knjig leposlovne, pripovedne vsebine** (romani, povesti, novele).

Od znanstvenih knjig se bo izposojalo več takih, ki se bavijo s **človekovim srčnim in duhovnim življenjem in takih, ki služijo življenski praksi** (tehnika).

Težke teoretične knjige ne gredo med naše delavstvo. Mnogo bolj dosežejo svoj namen Gorkega »**Mati**«, Cankarjev »**Hlapec Jernej**«, Nexöjev »**Pelle der Eroberer**«, Londonova »**Železna peta**« i. dr., Sinclair, Zola itd., skratka socijalne povesti in romani. Glavno polje današnje delavske knjižnice je moderni socijalni roman in zgodovinska ter memoarska literatura. Število izposojenih knjig iz tega področja je merodajnejše nego

onih 12 do 15 odstotkov strogo znanstvenih knjig.

Sedaj oblast pregleduje knjige knjižnice Delavske zbornice. Naj bi pristojno ministrstvo čim prej končalo to zadevo, s stališča, ki bo koristno predvsem delavstvu. Nikakor ne sme biti tu merodajen najnovejši »indeks« katoliške cerkve, ki prepo-veduje Zola-ja, Anatole Franca itd. Če se že katoliška cerkev odtuja je resničnemu življenju, se mu ne sme tudi javna knjižnica.

Razno.

S 1. januarjem 1930 je pričel izhajati v Ljubljani mesečnik »**Žena in dom**«, kateri je za nas delavske žene brez vsake vrednosti.

Nova diagnoza (ugotovitev) nosečnosti. Za ugotovitev nosečnosti sta pred nekaj časom raziskovalca prof. dr. Zondek in prof. dr. Aschheim določila nov način (metodo), ki temelji na obstoju posebne tvarine v urinu (človeška voda, scanje). Da se podatki raziskovalcev preizkusijo, jima je poslala berlinska ženska klinika brez navedbe kakršnihkoli bolezenskih znakov od 48 pacientk poizkuse urina. Zondek in Aschheim naj bi sedaj brez najmanjšega poznanja pacientk povedala, ali obstaja v katerem posameznih slučajev nosečnost ali ne. V 47 slučajih od 48 so se odgovori glasili pravilno. Le v enem slučaju je bil odgovor napačen. V nekem drugem slučaju, pri katerem sta Z. in A. označila poizkus kot negativen, se je pač ravnilo za nosečnost, ali plod je že odmrli. Niti v enem slučaju ni reagiral urin s pozitivnim rezultatom pri nenosečih. Pri tem je velike važnosti, da je pokazala preiskava tudi pri predčasno nosečih pravičen rezultat, kar so vedno čez nekaj časa potrdila obstoječa dejstva. Ako pomislimo, s kakšno gotovostjo se lahko izvaja ta poizkus, ne moremo odkritja obeh raziskovalcev zadostno oceniti. Kajti pomota v 2 odstotkih, ki sta jo pa Zondek in Aschheim že preje navedla, je tako malenkostna, da praktično ne pride niti v poštev.

**Širite
naš list!**

Hranilne vloge vlagaj
Vse potrebščine nakupuj } v
KONZUMNEM DRUŠTVU ZA SLOVENIJO
v Ljubljani in njegovih podružnicah.